

## O Gminie



Gmina Grodzisko Dolne jest jedną z 114 gmin wiejskich województwa podkarpackiego. Położona w powiecie leżajskim, w malowniczym, pagórkowatym terenie przeciętym doliną potoku Leszczyńka.

Administracyjnie podzielona jest na 10 sołectw. Powierzchnia gminy wynosi 78,42 km<sup>2</sup> w tym powierzchnia rolna 76%, powierzchnia leśna 23%. Gęstość zaludnienia: 106,16 osób/km<sup>2</sup>.

Wg stanu na dzień 31.12.2016 w Gminie Grodzisko Dolne zamieszkuje 8222 mieszkańców, w tym:

- kobiet - 4160,
- mężczyzn - 4062.

Z racji swego położenia Gmina Grodzisko Dolne graniczy z gminami:

- Żołynia od strony zachodniej,
- Białobrzegi od strony południowo - zachodniej (powiat łańcucki),
- Tryńcza od strony południowo - wschodniej (powiat przeworski),
- Gmina i miasto Leżajsk od strony północnej.

Od 2009 roku w celach promocyjnych Gmina Grodzisko Dolne posługuje się oficjalnym logo. Symbolizuje ono paradne czapki oddziałów Straży Wielkanocnych tzw. Turków, które są charakterystyczne dla okolic Grodziska.

Teren Gminy Grodzisko Dolne od wielu lat pozostaje w zainteresowaniu archeologów. Na jej obszarze dokonano ciekawych odkryć archeologicznych. Prowadzone w 1996 roku liczne prace wykopaliskowe oraz badania, potwierdziły ślady bytności człowieka z okresu neolitu i brązu. Odkryto ślady osadnictwa sprzed ponad 11 tysięcy lat, co należy do rzadkości w skali ogólnopolskiej.

Pierwsze wiadomości źródłowe o Grodzisku pochodzą z końca XIV wieku. Według dociekań archeologów i historyków w średniowieczu, jak wskazuje sama nazwa miejscowości, w Grodzisku istniał gród warowny. Od XVII wieku Grodzisko spełniało rolę ośrodka rzemieślniczo-targowego. W wieku XVIII otrzymało prawa miejskie. Grodzisko było dużą, stale rozwijającą się osadą, z której wyrastały kolejne wsie i przysiółki. Do największych należały Grodzisko Dolne, Miasteczko, Grodzisko Górne i Wólka Grodziska. Od 1940r. działały tu placówka ZWZ - AK i oddział Batalionów Chłopskich. W 1984r. Grodzisko zostało odznaczone Krzyżem Walecznych.

Najstarszym zabytkiem Grodziska jest kościół parafialny p.w. św. Barbary, murowany z II poł. XVIII w., rozbudowany w następnym stuleciu. Wystrój i wyposażenie główne XVIII-XX - wieczne. Od lat 90. XX w. gruntowny remont świątyni zakończony w 2006r. wymianą starego okrycia dachowego na nowe, miedziane.

Charakterystycznym elementem Grodziska i jego okolicy, są wszechobecne przydrożne krzyże i XIX wieczne zabytkowe kapliczki o bardzo interesującej architekturze. Ich piękna i niejednokrotnie oryginalna forma wspaniale harmonizuje z otaczającą nas przyrodą. Stawiane na rozstajach dróg dla bezpieczeństwa przydrożnych, jako dziękczynienie za otrzymane łaski pozostały po dzień dzisiejszy.

Na terenie Gminy (miejscowość Chodaczów) znajduje się ponad stuletni budynek austro-węgierskiej strażnicy kolejowej.

Grodzisko chlubi się również pochodzeniem wielu znanych ludzi m.in. prof. Józefa Burszty (1914-1987) etnografa i socjologa wsi, [Franciszka Leji](#) (1885-1979) nestora matematyki polskiej, ks. prof. Wincentego Urbana (1911-1983), historyka kościoła, biskupa sufragana wrocławskiego.





Znaczący wkład w rozwój ekonomiczny Miasteczka wniosła mniejszość żydowska, która stanowiła drugie po Leżajsku skupisko Żydów w tym regionie. Posiadali swój kahał i synagogę. Po wywłaszczeniu ludności żydowskiej przez Niemców, większość uciekła, kilkanaście osób przechowała miejscowa ludność, a pozostających rozstrzelano na miejscowym kirkucie.

Gmina Grodzisko Dolne już od kilkunastu lat aktywnie i z powodzeniem promuje lokalną kulturę ludową we własnym środowisku, powiecie, województwie i kraju. Jest prawdziwym zagłębieniem folkloru. Słynie z żywo rozwiniętej twórczości ludowej. Tradycje muzyczne kultywuje Kapela Ludowa i Zespół Regionalny „Grodziszczoki”, Zespół Śpiewaczo-Obrzędowy „Leszczynka” i Orkiestra Dęta.



Gmina jest miejscem działalności licznych organizacji i stowarzyszeń, aktywnie wspierających i propagujących grodziską kulturę i tradycję. Do najaktywniejszych stowarzyszeń należą: Kobiety Gminy Grodzisko Dolne, Turki Grodziskie, Missio Misericordiae, Ziemia Grodziska. Gmina jest współorganizatorem wielu imprez plenerowych, które przyciągają do Grodziska rzesze widzów z całej Polski. Do ważniejszych należą: Ogólnopolska Parada Straży Wielkanocnych „Turki”, Regionalny Kongres Misyjny, Dni Grodziska.



Teren Gminy charakteryzuje się ciekawą rzeźbą terenu i znacznym potencjałem przyrodniczym, który podwyższa jej turystyczno-rekreacyjne wartości. Jest tu wiele pięknych i ciekawych miejsc, które ze względu na bogate walory przyrodniczo-krajobrazowe warty zobaczyć. Są to m.in. punkty widokowe, z których przy pięknej słonecznej pogodzie rozpościerają się zapierające dech w piersiach widoki. Szlaki turystyczne przebiegające przez gminę pozwalają na podziwianie krajobrazów z możliwością zwiedzania obiektów historycznych i kulturowych.

Ciekawym i godnym polecenia miejscem jest Rezerwat Przyrody w Zmysłówce, w drzewostanie którego znajdują się liczne egzemplarze okazałych dębów, buków i modrzewi o pomnikowych wymiarach. Lasy cechuje olbrzymie bogactwo fauny i flory.



Dodatkowym elementem uatrakcyjniającym krajobraz są liczne zakrzewienia, jeziora i zagłębienia polodowcowe, tworzące charakterystyczne oczka wodne. Największym z nich jest zbiornik wodny „Czyste”, który stanowi doskonałe miejsce do wędkowania i letniego wypoczynku okolicznych mieszkańców i turystów. W okresie wakacyjnym działa tu strzeżone kąpielisko.

